

Stockholms Hästambulans räddar sjuka hästars liv

Året runt, alla timmar på dygnet, står hästambulansen i beredskap att rycka ut och transportera svårt sjuka hästar till djursjukhus. Chaufförerna på Stockholms Hästambulans vet att deras arbete gör skillnad och gör sitt allra bästa för att rädda liv.

Text: Maria Skagemark **Foto:** Ingela Bjurenborg

STOCKHOLMS Hästambulans startade sin verksamhet 1978 på initiativ av Margareta Wallenius-Kleberg. Innan dess hämtades de hästar som skadat sig svårt under till exempel, ett lopp på Solvalla eller Täby galopp, med en kranbil. En hantering som inte var värdig. Lyckosamt nog kunde Margareta knyta ett antal sponsorer till projektet och en hästambulans köptes in från Helsingborgs djurklinik. Dock är Walleniusrederierna inte på något vis inblandade i verksamheten som bedrivs idag.

– Jag tycker väldigt, väldigt bra om

Margareta som kläckte idén. Hon är en eldsjäl som brinner för hästarnas bästa. Trots att hon har så mycket omkring sig, tar hon sig fortfarande tid att ringa och intressera sig för vad som händer på detaljplanet, säger Rolf Nilsson som är driftansvarig för hästambulansen och varit med i verksamheten från start. Både Täby galopp och Solvalla är ständigt kund till Stockholms Hästambulans. Ambulansen finns på plats, beredd att rycka ut, alla tävlingsdagar året om, vilket rör sig om i snitt cirka 130 stycken.

- Vi är också med vid en fem, sex

Driftansvarig för Stockholms Hästambulans, Rolf Nilsson har arbetat i verksamheten sedan uppstarten 1978.

större fältrittstävlingar. Det är dock sällan som det inträffar några svårare olyckor på Solvalla, men det händer att hästar faller och skadar sig under hinderloppen, säger Rolf Nilsson. Hästambulansen har jour dygnet runt, alla dagar på året. Vem som helst kan anlita ambulansen inom en 10-15 mils radie från Stockholm. Oftast sker transporten i samråd med en veterinär som bedömt att hästen är

så illa därän att den behöver vårdas på klinik. De absolut vanligaste utryckningarna rör sig om hästar med allvarlig kolik, som fått en fraktur eller stora sårskador efter en trafikolycka och förlungar som är skadade eller svaga. I 90 procent av fallen körs de sjuka hästarna till Universitetsdjursjukhuset Ultuna i Uppsala.

- Ofta ringer hästägarna på eftermiddagen, då man upptäckt en skadad häst i samband med intag från hagen eller tidigt på morgonen då stallpersonalen kommer för att fodra och släppa ut hästarna.

Det är Solvalla djurklinik som står för sjukvårdsutrustningen i bilen. I ambulansen finns en bår för de hästar som inte klarar av att stå upp, en 40 meter lång och stark vinsch, en hängmatta för patienter med benfrakturer och annan akututrustning som till exempel olika stödskenor för skadade ben. Och naturligtvis finns en kamera i styrhytten så att chauffören har full kontroll över hästens tillstånd under transporten.

- Ibland används vinschen till att dra upp hästar som fastnat i något, till exempel ur en brunn, annars är den till för att dra in båren i bilen. Vi är inget utryckningsfordon och trots att vi har blåljus på bilen så är vi inte tillåtna att använda det.

De hästar som är så sjuka att de inte kan stå upp läggs på båren, och dras sedan in i ambulansen med hjälp av en fast vinsch.

Vi avlivar inga hästar, då får man ringa nödslakten, men visst har det hänt att några hästar dött på väg till djursjukhuset. Efter varje häst som transporteras så desinficeras bilen. Tre personer är fast anställda och jobbar efter ett rullande schema. Den som ringer larmnumret nattetid och på helger kommer till ett telesvar och blir sedan uppringd av jourhavande personal. Chaufförerna är hästkunniga, har lång erfarenhet som hästambulansförare och kör bilen ensamma. - Det bästa med det här jobbet är att kunna hjälpa hästar att få snabb vård,

En av de vanligaste skadorna hos hästar är benfrakturer. För att underlätta transporten och avlasta det skadade benet, får de hänga i den stabila hängmattan på väg till djursjukhuset.

att min insats ibland gör skillnad mellan liv och död, men det är inte ett jobb som jag kan försörja mig på, säger Rolf Nilsson som till vardags arbetar med tull och exporthandlingar vid Hästsportens Hus på Solvalla. Tidigare drevs företaget som ett handelsbolag men har nu ombildats till Stiftelsen Stockholms Hästambulans. - Vi är inte ett vinstdrivande företag utan kör till självkostnadspris. Många har hästförsäkringar som täcker kostnaderna för transporten. Idag har vi 10 sponsorer men vi behöver fler. Det skulle inte göra något om vi hade råd att köpa en ny ambulans, den här har några år på nacken nu.

Den som vill vara med och stödja Stiftelsen Stockholms Hästambulans är välkommen att sätta in ett bidrag på BG konto 765-2209.

Hästambulansen behöver aktivt stöd

Många hästvänner i Sverige har inte en aning om att det i Stockholm finns två specialbyggda hästambulanser som dygnet runt är beredda att hjälpa alla sorters hästar som skadats eller blivit sjuka. Numera går transporterna med dessa ambulanser oftast till akutmottagningen på hästsjukhuset i Strömsholm eftersom jourtjänsten vid Ultuna är stängd tills vidare efter kl 17.00 och under helger.

Grundaren av ambulansfunktionen för drygt 30 år sedan är bla styrelseledamoten i Föreningen för Beridna Högvakten, Margareta Wallenius-Kleberg som, förutom att föda upp travhästar på Menhammar gård på Ekerö i Mälaren också är ordförande i ASVT, Avelsföreningen för den Svenska Varmblodiga Travhästen, styrelseledamot i Stockholms Travsällskap (Solvalla) och i Solvalla hästägareförening.

Idén väcktes sedan olyckshändelser vid tävlingar på Täby med avlivning av hästar som följd fick en obehaglig exponering i våra massmedier.

– Det förekom att hästar vid olyckor stacks offentligt på banan för

att rädda köttvärdet. Jag gick då upp till ATG:s VD Gert Lindberg och frågade om detta verkligen var bra reklam för den hästsport där också stora pengar omsattes på spel, säger Margareta Wallenius-Kleberg som än i dag är ordförande i det konsortium, Stockholms Hästambulans, HB, som bildades en tid efter detta möte. I konsortiet ingår Solvalla, (Stockholms Travsällskap), Täby Galopp, Solvalla Hästägareförening och försäkringsbolaget Agria.

ATG erbjöd sig att ersätta hästägarna vid olyckor under tävling för köttvärdet så att den drabbade hästen kunde sövas ner eller ges lugnande sprutor på tävlingsplatsen och föras till närmaste veterinärklinik för bedömning.

ATG finansierade därefter ett första fordon "på prov" med en matta som medgav att hästkroppen vinschades och hydrauliskt lyftes in i ambulansen. Idén till denna uppfinning var Lennart Forsekes, som i många år därefter var Hästambulansens eldsjäl och dessutom ensam höll ambulansen bemannad med jour "dygnet runt året om".

– Beridna Högvakten har varit med och till och med prövat att ha hästambulansen i Stockholms city när vaktparaden rids. Just nu är det inte så för denna service är naturligtvis förenad med en kostnad, men ambulansen rycker ut som vanligt om något skulle inträffa. Dock tar det ju en stund att ta sig in till city. Vid tävlingar på Solvalla och Täby är en av hästambulanserna på plats och tävlingsjouren ersätts ekonomiskt, liksom när Hästambulansen ombeds vara på plats på speciella ryttartävlingar etc.

Förutom konsortiemedlemmarna som solidariskt drar sitt strå till stacken stöds ambulansverksamheten ekonomiskt av ett antal företag inkl ATG. Fler företag är mycket välkomna säger Margareta som är speciellt tacksam för den uppmuntran som tränarna på Solvalla och Täby ger genom ett årligt bidrag "per häst i träning" till Hästambulansens verksamhet.

– Just nu är det Urbans Hästtransporter, fd Jordmarks, som med den äran bemannar och sköter hästambulanserna. Resorna till Strömsholm är långa och hästarna som utnyttjar transporten är i två fall av tre ridhästar, ridskolor eller privathästar. Jag önskar därför att även ridskolor och ridanläggningar i Storstockholmsområdet aktivt stödjer oss med en årsavgift på 500 - 1 000 kronor för att få ihop de pengar som behövs.

Upptagningsområdet är från Södertälje i söder till Norrrtälje i norr ända bort till Strömsholm i väster och det skall vara ekonomiskt möjligt för alla att vid behov kunna utnyttja ambulansstjänsten. Utryckningar, om veterinär tillkallat ambulansen vid sjukdom eller olycksfall, ersätts för övrigt till viss del av veterinärvårdsförsäkringen.

En av eldsjälarna i styrgruppen

Hästambulanserna har hög beredskap

för ambulansen är docent Gunnar Nilsson veterinär på Hästsjukhuset Solvalla som också har tillsyn för Beridna Högvaktens hästar i Kavallerikasernens stallar på Lidingövägen. Han vet att färre hästar behöver avlivas och många har räddats till livet när Hästambulansen finns tillgänglig.

Det finns en stor och en mindre hästambulans. Den mindre är terränggående. Förarna är utbildade för att vid behov, efter instruktion från veterinär, av djurskyddsskäl kunna avliva skadade hästar. Kostnaderna för fordon och jour uppgår i dag till minst 800 000 kronor om året. Bara jourtjänsten kostar en halv miljon kronor årligen.

– Det vore därför värdefullt om vi också från ridsportshåll, fler företag och t.o.m kanske privatpersoner kunde få något slags årligt stöd för hästambulansen. Det är annars inte så säkert att vi så mycket längre ekonomiskt klarar av att hålla jourtjänsten dygnet runt för alla sjuka och skadade hästar.

Säger den i Stockholms Hästambulans djupt engagerade ordföranden Margareta Wallenius-Kleberg. Hon och ambulansen är värda allt stöd!

Erik Liden

Stöd Hästambulansen!

Handelsbolaget har blivit Stiftelse.
Nya kontonummer:
Swedbank 83279 9244920147
Bankgiro 765 - 2209

Med ditt bidrag stöder du
ambulansens akuta utryckningar
till hästar i nöd.